

Opvs Theologicvm

In Tres Tomos Distribvtvm, In quo praecipua totius Theologiae capita accurate pertractantur ... Adiecto ad finem Tertij Tomi Indice rerum notabilium

Qui totam primam partem D. Thomæ, ac multa alia continet, quorum Indicem sequens pagina dabit

Mauro, Silvestro

Romae, 1687

Q. 15. Vtrum demonstretur euidenter dari Deum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-84111](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-84111)

posset non esse; sed qui dicit: *non datur in rerum natura ens, quod si esset, necessario esset*, non sibi contradicit formaliter: ergo &c. Similiter nomine entis, quo melius excogitari non potest, intelligimus ens, quod si esset, haberet omnem perfectionem, & careret omni defectu, adeoque nihil eo melius excogitari posset; sed qui dicit, *non datur ens in rerum natura, quod si esset, tale esset, ut haberet omnes perfectiones, adeoque nihil eo melius posset excogitari*, non sibi contradicit formaliter; ergo &c. Demum nomine Dei intelligimus veritatem non qualemcunque, sed vniuersalem, & continentem in se omnes veritates particulares: sed qui dicit, *non datur ens, quod si esset, contineret in se omnes veritates particulares, immò datur veritas opposita consistens in hoc, quod non datur veritas illa vniuersalis, non sibi formaliter contradicit; ergo &c.*

QVÆSTIO XV.

Virum demonstratur euidenter dari Deum.

S. Th. q. 2. a. 2.

1. Videtur non demonstrari: primo, quia demonstratio euidens est, quæ sic conuincit intellectum, ut negare non possit id, quod est demonstratum; sed negari potest, ac de facto negatur ab Artheis dari Deum, ideoque dicitur initio Psalmi 13. *Dixit insipiens in corde suo, non est Deus.*

2. Secundò omnis demonstratio, vel est à priori, hoc est per causam, vel à posteriori, hoc est per effectum; sed Dei existentia non potest demonstrari à priori per causam, cum Deus non habeat causam; neque à posteriori per effectum, siquidem effectus ut demonstrat causam, debet esse proportionatus causæ; omnes autem effectus Dei, cum infinitè distent à Deo, sunt improportionati Deo; ergo &c.

3. Tertio quod est de fide non est euidens, siquidem ut docet Apostolus ad Hebræos 11. *Fides est argumentum non apparentium*, hoc est non euidens; sed Deum dari est de fide; ergo &c.

4. Quarto videtur, quod etiam si demonstrari possit dari Deum, tamen non sit utile, afferre demonstrationes de Diuina existentia. Ut enim docet opinio satis recepta non possumus simul habere actum fidei, & actum scientiæ de eodem obiecto; sed demonstratio generat in nobis actum scientiæ, ideoque ab Aristotele primo post. t. 5. demonstratio definitur *Syllogismus scientialis, hoc est faciens scire*; ergo demonstratio impedit actum fidei multò meliorem actu scientiæ, ac proinde inutiliter affertur.

5. Respondeo, ac dico primò: demonstratur dari Deum demonstratione saltem moraliter euidente.

6. Probatur: nam nomine demonstrationis moraliter euidens intelligimus illam, quæ ita conuincit intellectum, ut licet non omnino cogatur ad assensum, tamen non possit nisi insipienter, ac stultè negare id, quod demonstratur; sed tali demonstratione ostenditur dari Deum; ergo &c. Probatur minor ex scriptura. Primò enim initio Psalm. 13. habetur: *Dixit insipiens in corde suo, non est Deus*; ergo insipienter negatur dari Deum. Secundò Sap. 13. initio: *Vani sunt homines, in quibus non subest scientia Dei, & de his, quæ videmus bona, non potuerunt intelligere eum, qui est, neque operibus attendentes cognouerunt, quis esset Artifex.* Vbi in versione latina habetur *Vani*, græcè habetur vox, quæ significat non solum vanos, sed etiam stultos, ut aduertit Cornelius à lapide in còmentario eius loci; ergo Deum esse demonstratur ita, ut qui negant sint vani, & stulti.

7. Dicendum secundò: dari Deum demonstratur demonstratione etiam metaphysicè euidenti. Probatur: nam nomine demonstrationis metaphysicè euidens intelligimus illam, in qua per principia euidens veritas aliqua per se non nota, ita demonstratur intellectui, & ponitur ob oculos mentis, ut manifestè videatur, adeoque intellectus necessitetur ad assensum; sed tali demonstratione ostenditur dari Deum; ergo &c. Probatur minor ex Apostolo ad Rom. 1. vbi loquens de sapientibus gentilium dicit: *Quod notum est Dei manifestum est in illis; Deus enim illis manifestauit. Inuisibilia enim Dei per ea, quæ facta sunt, intellecta conspiciuntur; sempiterna quoque virtus eius, & Diuinitas &c.* ergo per Apostolum inuisibilia Dei, cuiusque sempiterna virtus, & Diuinitas, quæ per se non sunt nota, per visibilia per se nota sapientibus gentilium manifestata sunt ita, ut intellectu conspexerint; sed demonstratio, qua ita aliquid manifestatur, ut intellectu conspiciatur, necessitat ad assensum; si quidem intellectus non potest non assentiri veritati, quam intellectam conspicit; ergo.

8. Dicendum tertio: licet demonstrationes diuinæ existentia, si penetrantur, necessitent ad assensum, tamen aliqui possunt voluntariè ita auertere oculos mentis à talibus demonstrationibus, ut non necessitentur ad assensum, sed possint insipienter negare Deum esse. Probatur: nam de facto *Dixit insipiens in corde suo: non est Deus.* Existimo tamen, quod aliquando etiam Atheis, & impijs demonstrationes ita manifestè occurrunt, ut velint, nolint, necessitentur ad affirmandum Deum, & ad illum timendum, eo pacto, quo ut dicitur Iac. 2. *Dæmones credunt, & contremiscunt*, conuicti utique demonstrationibus. Existimo rursus, quod sicut nemo potest malè agere, nisi voluntariè claudat oculos mentis, ne penetret motiua non peccandi, iuxta illud Psalm. 35. *Noluit intelligere, ut bene ageret*; sic nemo potest negare dari Deum, nisi voluntariè auertat

F oculos

oculos mentis à demonstrationibus: ideoque nemo potest nisi insipienter, & peccaminosè negare, quod datur Deus.

9. Dicendum quarto: dari Deum demonstratur non à priori, sed à posteriori, & per effectus. Probatur: nam demonstratio à priori est, in qua res demonstratur per suam causam; demonstratio à posteriori est, per quam res demonstratur per effectum; sed Deus, cum causam non habeat, non potest demonstrari per causam, sed solum per effectus, hoc est per ea, quæ facta sunt; ergo &c.

10. Dices: definitio, ac descriptio rei reducit ad causam formalem; ergo demonstratio, qua per descriptionem Dei probatur Deum existere, est per causam formalem, & à priori; sed demonstrari potest Deum existere per definitionem, seu descriptionem, qua Deus definitur, *ens carens omni defectu, ens identificans secum omnes perfectiones simpliciter simplices*; ergo demonstrari potest Deum existere demonstratione à priori. Probatur antecedens assumptum, afferendo tales demonstrationes. Prima est: carere omni defectu bonum est; sed non est bonum esse chimeram; ergo carere omni defectu non est chimera; ergo possibile est ens carens omni defectu; sed si est possibile, existit actu: si enim non existeret actu, haberet maximum defectum, hoc est carentiam existentiam; ergo datur ens carens omni defectu, ac proinde datur Deus. Secunda demonstratio est: perfectio ex sua ratione præcisè non excludit identitatem cum alia perfectione; ergo omnes perfectiones possunt identificari; ergo possibile est ens identificans secum omnes perfectiones; sed si est possibile, datur: nam eo ipso, quod non daretur, dari non posset, siquidem non posset produci ab ente non identificante secum omnes perfectiones, quod solum daretur; ergo datur ens identificans secum omnes perfectiones, ac proinde datur Deus.

11. Respondeo has, & similes demonstrationes mihi non videri evidentes, ac videri includere petitionem principij. Quæstio enim cum Atheis est, utrum Deus, siue ens necessario existens, ens carens omni defectu, ens identificans secum omnes perfectiones, ens a se &c. sit aliquid tantum signatum, & existens solum obiectivè in apprehensione nostri intellectus, an sit aliquid exercitè, & habens esse à parte rei, & in rerum natura, ac proinde dum sine probatione assumitur, aut supponitur, quod hæc sint aliquid non purè signatum, sed exercitum, petitur principium; sed in allatis demonstrationibus assumitur, aut supponitur, quod carere defectu sit aliquid exercitum, & non purè signatum; ergo petitur principium. Probatur assumptum: dum enim in prima demonstratione assumitur, quod *carere defectu bonum est*, Atheus distinguit: carere defectu bonum est, si sit aliquid purè signatum, negat: si sit aliquid exercitum, concedit; sed negat suppositum, quod carere defectu sit ali-

quid exercitum, & in rerum natura; nam de hoc ipso est controuersia; ergo dum supponitur, quod sit aliquid exercitè, supponitur id, de quo est controuersia, & sic petitur principium. Similiter dum in secunda demonstratione assumitur: *perfectio ex sua ratione præcisè non excludit aliam perfectionem*, Atheus distinguit: perfectio ex sua ratione præcisè non excludit signatè aliam perfectionem, concedit; non excludit exercitè, & à parte rei, negat. Controuersia est, utrum omnes perfectiones possint identificari inter se, an verò aliqua non possint identificari, & sic repugnet ens, in quo omnes perfectiones identificentur; ergo dum assumitur, quod perfectio ex sua ratione non excludat exercitè, & à parte rei quamlibet aliam perfectionem, petitur principium. Si autem assumitur solum, quod perfectio præcisè considerata non excludit aliam perfectionem signatè, & in apprehensione nostri intellectus, assumitur verum, sed non sequitur, quod exercitè, & à parte rei non excludat aliam perfectionem, ac proinde demonstratio non procedit. Propter has rationes non libet uti istis demonstrationibus per causam formalem, sicut ijs non vti sunt Aristoteles, & Sanctus Thomas, sed solum ut demonstrationibus à posteriori, quibus ex effectibus creatis, & præsertim ex vniuerso, probatur dari Deum. Non tamen allatas demonstrationes à priori positivè reprobō.

12. Ex locis scripturæ allatis num. 7. inferitur primò existentiam Dei euidenter innotescere ita, ut intellectu conspiciatur. Secundò inferitur, quod non innotescit per se, sed per creaturas, tanquam per medium, adeoque non est per se nota nobis, sed demonstrari debet à posteriori per effectus. Tertio quod medium ad Deum demonstrandum est, quia mundus, eiusque pulchritudo, & ordo non potest esse, nisi ab Artifice sapientissimo, ideoque Sapient. 13. dicuntur *vani, quibus non subest scientia Dei, neque operibus attendentes cognouerunt, quis esset Artifex, & infra num. 5. additur à magnitudine speciei, & creatura cognoscibiliter poterat creator horum videri*. Hæc autem demonstratio afferretur quæst. sequenti.

13. Ad 1. Distinguo maiorem: demonstratio euidentis est, quæ ita conuincit intellectum, ut dum demonstrationi attendit, eamque penetrat, non possit negare id, quod demonstratur, concedo: ut dum auertit mentem à demonstratione, eamque non penetrat, non possit negare id, quod demonstratur, nego: distingo eodem pacto minorem; & nego consequentiam. Ad demonstrationem sufficit, ut dum consideratur, & penetratur, conuincat intellectum, ita ut non possit negare id, quod demonstratur; sed demonstrationes diuinæ existentie hoc habent, ut dictum est; ergo &c.

14. Ad 2. Concedo maiorem, & nego minorem, ac dico Deum demonstrari à posteriori, & per effectus. Dum opponitur: effectus

